

Aan:
de heren H.R. Nijmeijer en J. Tuin
en mevrouw M. Bakker

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 11 april 2018
Ons kenmerk 15/5.4/2018000438
Behandeld door de heer W. van Oosterom (0592) 36 53 34
Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over
bestrijdingsmiddelengebruik in land- en tuinbouw

Geachte heren Nijmeijer en Tuin en mevrouw Bakker,

In uw brief van 13 februari 2018 stelde u een aantal vragen over bestrijdingsmiddelen-
gebruik in land- en tuinbouw. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Heeft de provincie zicht op de hoeveelheid landbouwgrond die recent is omgezet in
tuinbouwgrond en specifiek voor bloembollen- c.q. lelieteelt in Drenthe?

Antwoord 1

*De hoeveelheid landbouwgrond in Drenthe bedroeg in de periode tussen 2015
en 2017 bijna 150.000 ha (bron: Centraal Bureau voor de Statistiek). Daarvan
was het areaal aan tuinbouwgrond in 2015 1,8% en in 2017 2,1%. Het areaal
in gebruik voor bloembollenteelt (met tussen haakjes het areaal aan lelies)
bedroeg in beide jaren respectievelijk 1,1% (0,8%) en 1,3% (0,9%).*

Vraag 2

U geeft in uw beantwoording op de schriftelijke vragen van GL, SP, D66 en PvdA aan:
*dat de kaders voor het op de markt brengen van bestrijdingsmiddelen Europees zijn
vastgelegd. Hierdoor is de ruimte voor de landelijke en regionale overheid voor sturing
op het gebruik van middelen beperkt. Beperkt betekent in ieder geval dat er mogelijk-
heden zijn of dat u die ziet. Kunt u aangeven welke mogelijkheden u wel ziet binnen
de Europese kaders?*

Antwoord 2

*De provincie heeft de mogelijkheid om in het kader van de grondwaterbe-
scherming structurele overschrijdingen van stoffen in het grondwater te signa-*

leren en dat kenbaar te maken bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). Het Ctgb kan vervolgens beoordelen of dit aanleiding geeft om voor een middel gebruiksrestricties op te leggen of eventueel het gebruik van een middel te verbieden. De toelating van stoffen vindt op Europees niveau plaats. De toelating van middelen, op basis van Europees toegelaten stoffen, is op nationaal niveau de verantwoordelijkheid van het Ctgb. Het Ctgb beoordeelt of middelen veilig zijn voor mens, dier en milieu voordat zij op de markt komen.

Verder heeft de provincie op grond van artikel 1.2 van de Wet milieubeheer de mogelijkheid om bij provinciale verordening regels te stellen ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in bij de verordening aangewezen gebieden. Het stellen van aanvullende regels, boven de toelatingsprocedure van het Ctgb, kan naar onze mening alleen als daartoe gegronde aanleiding bestaat.

Vraag 3

U deelt in de beantwoordingbrief ook uw zorg met ons of de huidige ingezette maatregelen wel voldoende zijn om de kwaliteitsverbetering te bereiken. Bent u dan ook, naast de genoemde intensivering van het onderzoek, bereid tot het nemen van aanvullende maatregelen?

- a. Zo ja welke maatregelen?
- b. Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Ja, wij zijn bereid om aanvullend maatregelen te nemen, maar doen dat op grond van een zorgvuldige onderbouwing. Daarom wachten wij eerst de resultaten af van de ingezette trajecten (zoals maatregelen vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW), projecten binnen het Deltaprogramma Agrarisch waterbeheer (DAW), etc.). Op basis daarvan zal beoordeeld worden of aanvullende maatregelen in het derde KRW-Stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 nodig zijn.

Vraag 4

Bent u bereid om met de sector te verkennen of vrijwillige beperking van bestrijdingsmiddelen een optie is?

Antwoord 4

Het vrijwillig verminderen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen zullen wij agenderen in het eerstvolgende bestuurlijk overleg met Land- en Tuinbouworganisatie (LTO). Overigens heeft de land- en tuinbouwsector in 2017 al initiatieven ontwikkeld om te komen tot minder gebruik van chemische middelen. Dit is vastgelegd in de Ambitie Plantgezondheid 2030 – Gezonde teelt, gezonde toekomst van LTO. Ook binnen het provinciale Programma Toekomstgerichte Landbouw is verminderen van gebruik van chemische middelen door te werken aan gezondere bodems én gezondere gewassen één van de aandachtspunten.

Vraag 5

In de Drentsche Aa is een spuitvrije zone van 5 meter opgenomen. Heeft dit ook geleid tot verbetering van de waterkwaliteit en biodiversiteit?

Antwoord 5

De waterkwaliteit van de Drentsche Aa laat een geleidelijke verbetering zien. Het aantal normoverschrijdingen ten opzichte van 2012 neemt af. De spuitvrije zone (in de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe is daarvoor een zone van 4 meter opgenomen) draagt bij aan deze afname, maar zal niet de enige verklaring zijn. Ook technische aanpassingen aan spuitmachines, de aanleg van vul- en wasplaatsen en bewuster gebruik van middelen dragen bij aan de kwaliteitsverbetering. Het effect van de spuitvrije zone op de verbetering van de biodiversiteit is niet te duiden. Die wordt bepaald door meer parameters.

Vraag 6

Wat is de stand van zaken met betrekking tot het Deltaplan biodiversiteitsherstel en worden de provincies daar ook bij betrokken?

Antwoord 6

Het Deltaplan Biodiversiteitsherstel is een maatschappelijk initiatief zonder overheidsbemoedienis. De betrokken organisaties uit de land- en tuinbouw, retail, agroindustrie, wetenschap en natuur- en milieuorganisaties gaan het Deltaplan uitwerken. Het Deltaplan moet voor de zomer 2018 gereed zijn en zal aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit worden aangeboden (zie ook: <https://www.nern.nl/deltaplan-biodiversiteitsherstel>).

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, secretaris a.i.

, voorzitter

km/wa/coll.

Aan de voorzitter van Provinciale Staten van Drenthe,
Mevrouw J. Klijnsma
Postbus 122
9400 AC Assen

Assen, 13 februari 2018

Onderwerp: Schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO, inzake bestrijdingsmiddelengebruik in land- en tuinbouw

Geachte mevrouw Klijnsma,

De fracties van GroenLinks, D66 en Partij van de Arbeid constateren een toenemende maatschappelijke onrust over de gevolgen van het gebruik van pesticiden van met name in de land- en tuinbouw. Onlangs verscheen een rapport¹ van Duitse en Nederlandse onderzoekers over de enorme achteruitgang van de diversiteit en hoeveelheid insecten in Duitsland. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen wordt daarin als één van de mogelijke oorzaken aangewezen. Ook het gebruik van glyfosaat is momenteel onderwerp van een maatschappelijke discussie.

In statistieken van het CBS over gebruik van landbouwbestrijdingsmiddelen uit 2016² zien we dat de hoeveelheid bestrijdingsmiddelen per hectare zijn toegenomen terwijl het aantal hectares landbouwgrond is afgenomen. Met name het gebruik in de bloembollenteelt laat een forse groei zien in Drenthe. CBS-statistieken over grondgebruik in Drenthe³ tonen aan dat er in de afgelopen jaren een groot aantal hectares landbouwgrond is omgezet naar tuinbouwgrond.

Geconstateerd kan ook worden dat er onlangs gesprekken met vele belanghebbenden zijn gestart om te komen tot een versterking van de biodiversiteit in relatie tot de verduurzaming van de landbouw. Een onderwerp die daarbij voortdurend aan de orde komt is het gebruik van bestrijdingsmiddelen en de kwaliteit van het oppervlaktewater. Ook PS heeft medio 2017, d.m.v. het unaniem aannemen van de Boerenlandvlinder motie, aangegeven dat de biodiversiteit dient te worden verbeterd.

De fracties van GroenLinks, D66, PvdA en SP hebben over de kwaliteit van het oppervlaktewater hun zorgen daarover aan uw college op 4-11-2016 (beantwoord op 7-12-2016) en op 19-4-2017 (beantwoord op 7-5-2017) schriftelijke vragen gesteld.

Nu blijkt dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen niet alleen effect heeft op de kwaliteit van het oppervlaktewater maar ook op de biodiversiteit en daarom willen wij de volgende aanvullende vragen stellen:

1. Heeft de provincie zicht op de hoeveelheid landbouwgrond die recent is omgezet in tuinbouwgrond en specifiek voor bloembollen- c.q. lelieteelt in Drenthe?
2. U geeft in uw beantwoording op de schriftelijke vragen van GL, SP, D66 en PvdA aan: *dat de kaders voor het op de markt brengen van bestrijdingsmiddelen Europees zijn vastgelegd. Hierdoor is de ruimte voor de landelijke en regionale overheid voor sturing op het gebruik van middelen beperkt.* Beperkt betekent in ieder geval dat er mogelijkheden zijn of dat u die ziet. Kunt u aangeven welke mogelijkheden u wel ziet binnen de Europese kaders?
3. U deelt in de beantwoordingbrief ook uw zorg met ons of de huidige ingezette maatregelen wel voldoende zijn om de kwaliteitsverbetering te bereiken. Bent u dan ook, naast de genoemde intensivering van het onderzoek, bereid tot het nemen van aanvullende maatregelen?
  - a. Zo ja, welke maatregelen
  - b. Zo nee, waarom niet

¹ <http://journals.plos.org/plosone/article/file?id=10.1371/journal.pone.0185809&type=printable>

² <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/82886NED/table?ts=1518463796803>

³ <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/80780ned/table?ts=1518464045615>

4. Bent u bereid om met de sector te verkennen of vrijwillige beperking van bestrijdingsmiddelen een optie is?
5. In de Drentsche Aa is een spuitvrije zone van 5 meter opgenomen. Heeft dit ook geleid tot verbetering van de waterkwaliteit en biodiversiteit?
6. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het Deltaplan biodiversiteitsherstel en worden de provincies daar ook bij betrokken?

Namens de fracties van:

GroenLinks – Henk Nijmeijer

D66 – Jordy Tuin

PvdA – Maaïke Bakker